2. İMANLA İLGİLİ KAVRAMLAR

Yüce Allah (c.c.) buyuruyor ki:

"İman edenler kurtuluşa ermiştir."

Mü'minûn suresi, 1. ayet.

İMAN KALP İLE TASDİK, DİL İLE İKRAR ETMEKTIR.

İman, Peygamberimizin (s.a.v) Allah'tan (c.c) getirdiği her şeyi kabul etmek ve bunların doğru olduğuna gönülden inanıp tasdik etmektir. İman kalp ile tasdik dil ile ikrardır.

Tasdik, kabul edip onaylamak, geçerli kılmaktır. İmanın kalp ile tasdik şeklinde gerçekleşmesi, onun canı gönülden kabul edip onaylanması, benimsenmesi ve sahiplenilmesiyle mümkün olur.

İmanın gerçekleşmesi için iman esaslarının hür iradeyle benimsenip kabul edilmesi gerekir. Bu husus Kur'an-ı Kerim'de şöyle ifade edilmiştir: **"...İşte onların kalbine Allah imanı yazmış..."**[8] Peygamberimiz (s.a.v) de bu konuda şöyle buyurmuştur: *"Cennet ahâlîsi cennete, ateş ahâlîsi de ateşe girdikten sonra Yüce Allah (meleklere): Kimin kalbinde bir hardal tanesi ağırlığınca iman varsa ateşten çıkarınız, diye emreder."*[9]

İkrar, dil ile kabul edilen şeyin sözlü olarak ifade edilmesidir. İmanın dil ile ikrarı bir kişinin Müslüman olduğunu ve iman esaslarını kabul ettiğini sözlü olarak açıklaması ve beyan etmesidir. Bizler insanların gönlünden geçenleri bilemeyeceğimiz için sözlerine göre hareket ederiz. Bir kişi diliyle inandığını söylüyorsa onu inanmış kabul ederiz. İman esaslarını dil ile ikrar eden bir kişi Müslüman sayılır ve onların sahip olduğu her türlü hak ve sorumluluklara sahip olur.

TAKLİDÎ İMAN

İCMALÎ İMAN

TAFSİLÎ İMAN

TAHKİKÎ İMAN

İMAN ÇEŞİTLERİ

Tahkikî iman, İmana ait bütün meseleleri delilleriyle ayrıntılı bir şekilde bilen gönlüyle tasdik edip diliyle ikrar eden kimsenin imanına denir.

Taklidî iman, İman esaslarını ana-babasından, çevresinden duyduğu ve öğrendiği şekilde kabul edip ezbere sayabilen ve fakat detaylarını bilmeyen kişinin imanıdır.

Icmalî iman, Peygamberimizin (s.a.v) inançla ilgili haber verdiği şeylerin hepsine birden, topluca inanmaya denir. Genellikle icmalî imana sahip olan kişilerin imanı taklidî iman olarak tanımlanmaktadır.

Tafsilî iman, Peygamberimizin (s.a.v) Allah'tan (c.c) haber verdiği şeylerin her bi-

8. *Mücâdele suresi, 22. ayet.*
9. *Buharî, İman, 15; Müslim, İman, 82.*

rini delilleriyle bilip inanmaya denir. Bu şekilde imanın gereklerini çok iyi bir şekilde bilen kişinin imanı tahkikî imandır.

Mü'min, Müslüman, Allah'ın (c.c) varlığını, birliğini, Hz. Muhammed'in (s.a.v) peygamberliğini ve onun Allah'tan (c.c) getirdiklerini gönülden kabul eden kimseye Mü'min veya Müslüman denir. Müslüman olmak bir kişiye çok büyük bir şeref ve değer kazandırır. Rabbimiz bu hususu şu şekilde ifade etmektedir: **"İman edip güzel amel işleyenler, yaratılmışların en hayırlılarıdır. Onların Allah katındaki ödülleri, içinden ırmaklar akan Adn cennetleridir. Orada sonsuza kadar kalacaklardır. Allah onlardan hoşnuttur, onlar da Allah'tan. Bütün bunlar, Rablerine karşı gelmekten sakınanlar içindir."**[10]

Cahiliye döneminde müşrikler Allah'ın yanında elleriyle yaptıkları putlara tapmaktaydılar.

Kâfir, Allah'ın (c.c) varlığını, birliğini, Hz. Muhammed'in (s.a.v) peygamberliğini ve onun Allah'tan (c.c) getirdiklerini kabul etmeyen kimseye denir. İman esaslarını kabul etmeyen kimse kâfir olduğu gibi, dinimizin kesin emirlerinden herhangi birini inkâr eden de kâfir olur. Kâfir olarak ölen kimseler, inkârlarının karşılığı olarak, sonsuza kadar cehennem ile cezalandırılacaklardır. Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: **"Kâfirler için cehennem ateşi vardır. Onlar ne ölürler, ne de azapları hafifletilir. İşte biz, Allah'ı ve nimetlerini inkâr edenleri böyle cezalandırırız. O kâfirler, cehennemde: "Ey Rabbimiz! Ne olur, bizi buradan çıkarıp dünyaya geri gönder de, önceden yaptığımız kötülüklerin yerine güzel ve faydalı işler yapalım!" diye feryat ederler. Allah Teâlâ da onlara buyurur ki: "Size, bir kimsenin düşünüp ibret alacağı kadar yaşama fırsatı vermedik mi? Üstelik peygamber de gelip sizi uyarmıştı. Öyleyse tadın azabı! Artık, zalimlere yardım edecek hiç kimse yoktur."**[11]

Müşrik, Allah'ın (c.c) varlığına inanmakla birlikte, başka varlıkları O'na ortak koşan kimselere denir. Yoktan var etmek, rızık vermek veya şifa vermek yalnız Allah'a(c.c) aittir. Başka varlıkların bu ve benzeri özelliklere sahip olduğuna inanan kimse O'na şirk (ortak) koşmuş olur. Allah'ın(c.c) eşi, benzeri veya yardımcısı olduğuna inanmak da şirktir. **"Allah kendisine ortak koşulmasını asla bağışlamaz..."**[12]

Münafık, gerçekte inanmadığı hâlde, görünürde Müslüman gibi davranan kimselere denir. İkiyüzlülükleri sebebiyle münafıkların ahiretteki cezaları çok ağır

10. Beyyine suresi, 7-8. ayetler.
11. Fâtır suresi, 36-37. ayetler.
12. Nisâ suresi, 116. ayet.

Yüce Allah buyuruyor ki:

نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنْزَلَ التَّوْرَاةَ وَالْإِنْجِيلَ

"O, sana Kitab'ı hak ve kendisinden öncekileri doğrulayıcı olarak indirdi. O, daha önce Tevrat'ı ve İncil'i insanlar için birer hidayet olarak indirmişti. Furkan'ı da indirdi. Şüphesiz, Allah'ın ayetlerini inkâr edenler için şiddetli bir azap vardır. Allah, mutlak güç sahibidir, intikam sahibidir."

Al-i İmrân Suresi 3. ayet.

olacaktır. Rabbimiz münafıklarla ilgili şöyle buyurmaktadır. **"...Çünkü o (münafık)lar dıştan iman ettiler, sonra kalpleriyle inkâr ettiler..."**[13] Bir başka ayette de şöyle buyurmaktadır. **"Münafıklar cehennemin dibine atılacaklardır..."**[14]

Yakîn, Kesin olan, aksine ihtimal olmayan, anlamına gelir. Istılahta sabit ve kesin inanç anlamına gelir. Peygamberimiz şöyle buyurmuştur: *"Kim, Allah'tan başka ilah olmadığına kalbi ile yakîn olarak ve ihlaslı bir şekilde iman ederse, cennete girer..."*[15]

Rükun, bir şeyin aslını oluşturan parçalardan her biri; cüzü, unsurudur. Terim olarak, inanç, ibadet, akitleri oluşturan kısımlardan her biridir. İmanın rüknü, kalp ile tasdiktir. Namazın rükünleri, namazı oluşturan kıyam, kıraat, rükû, secde, gibi fiil ve davranışlardır.

Tasdik, kabul edip onaylamak, geçerli kılmaktır. İmanın kalp ile tasdik şeklinde gerçekleşmesi, onun canı gönülden kabul edip onaylanması, benimsenmesi ve sahiplenilmesiyle mümkün olduğunu ifade eder..

İmanın gerçekleşme yeri kalp olduğundan iman esaslarının hür iradeyle benimsenip kabul edilmesi gerekir. Bu husus Kur'an-ı Kerim'de şöyle ifade edilmiştir: **"...İşte onların kalbine Allah imanı yazmış..."**[16] Peygamberimiz (s.a.v) de bu konuda şöyle buyurmuştur: *"Cennet ahâlîsi cennete, ateş ahâlîsi de ateşe girdikten sonra Yüce Allah (meleklere): Kimin kalbinde bir hardal tanesi ağırlığınca iman varsa ateşten çıkarınız, diye emreder."*[17] Bu yüzden tasdik imanın rüknüdür.

YORUMLAYALIM

Kelime-i tevhidi söylemeyen neyi kabul etmiş olmaktadır? Yorumlayınız.

13. *Münâfikûn suresi, 3. ayet.*
14. *Nisâ suresi, 145. ayet.*
15. *Buhârî, Enbiya 47.*
16. *Mücâdele suresi, 22. ayet.*
17. *Buharî, İman, 15; Müslim, İman, 82.*